

MARKAÐURINN

MÍÐVIKUDAGUR 1. SEPTEMBER 2021

32. tölublað | 15. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

ROLEX

TUDOR

TAGHeuer

LONGINES

NOMOS
GLASHÜTTE

TISSOT

Glæsilegt úrval heimsþekktra
vörumerkja

MICHELSEN
1909

Hafnartorg · 511 1900 · michelsen.is

- Afkomubati geti stuðlað að jafnvægi**

2 Afkomubati ríkissjóðs á fyrri árshelmingi og sala á eignarhlut í Íslandsbanka fyrir 55 milljarða gæti haft talsverð áhrif á lánsfjárbörf ríkissjóðs á næstu misserum.
- Stoðir kaupa hlutinn af Helga í Bláa lóninu**

2 Fjárfestingafélagið hefur keypt sex prósentu hlut Helga Magnússonar. Kaupverðið er trúnaðarmál en Helgi segir viðskiptin hafi borið brátt að.
- Nefndirnar eigi að heyra undir hluthafa**

4 Skiptar skoðanir eru á því hvort tilnefningarnefndir eigi að heyra undir hluthafa eða stjórn en niðurstöður nýrrar rannsóknar sýna að fleiri vilji að nefndirnar heyri undir hluthafa.
- Af álveri og losun**

6 Miðað við verðið í júlí greiða álver á Íslandi yfir tvo milljarða á ári fyrir losunarheimildir eða vel rúma milljón á ári á hvern starfsmann, segir framkvæmdastjóri Samáls.
- Akta hagnast um 1.300 milljónir á hálfu ári**

8 Hagnaður sjóðastýringarfélagsins nítjánfaldaðist á milli ára. Eignir sjóða í rekstri Akta hafa sömuleiðis nærri tvöfaldast frá áramótum og námu um mitt ár 58 milljörðum.

Nýr eigandi hyggur á mikinn vöxt

Framtakssjóður á vegum Levine Leichtman keypti meirihluta í Creditinfo í mars af Reyni Grétarssyni sem verður við söluna annar stærsti hluthafi félagsins. **Sjá síðu 4 og 5**

FRÉTTABLAÐIÐ/HEIÐA HELGADÓTTIR

Sjónmælingar eru okkar fag

Tímapantanir á opticalstudio.is
og í síma 511 5800

Optical Studio

SMÁRALIND · HAFNARTORG · KEFLAVÍK

Lónið er eitt verðmætasta ferðapjónustufélag landsins. FRÉTTABLAÐIÐ/VALLI

Helgi selur allan hlut sinn í Bláa lóninu til fjárfestingafélagsins Stoða

ser@frettabladid.is

Hofgarðar ehf. sem er í eigu Helga Magnússonar hefur selt öll hlutabréf sín í Bláa lóninu til Stoða, eins umsvifamesta fjárfestingafélags landsins, en um er að ræða rúmlega sex prósentu eignarhlut í félaginu.

Helgi segir í viðtali við Markaðinn að viðskiptin hafi borið brátt að. Hann hafi fengið mjög áhugavert kauptilboð í hlutabréfin og ákveðið að slá til og selja allan eignarhlutinn. Hann segir að verðið sé trúnaðarmál milli seljanda og kaupanda, „en hér er um mikil verðmæti að ræða“, að hans sögn.

Fjárfestingafélagið Stoðir, sem kaupir hlutinn af Helga, er stærsti hluthafi Símans og Kviku banka auk þess að vera á meðal stærstu eigenda flugfélagsins Play og Arion banka.

Félag Helga fjárfesti í Bláa lóninu fyrir um sautján árum og tók hann þá sæti í stjórn félagsins. Hann hefur gegnt formennsku hin síðari ár. Helgi lætur nú af stjórnarsetu í félaginu á þessum tímamótum.

„Ég hef tekið þátt í því stórkostlega ævintýri sem rekstur, þróun og uppbygging Bláa lónsins hefur verið. Það hefur verið einstaklega áhugavert og gefandi viðfangsefni í alla staði. Í stjórninni hef ég unnið með fjölmörgu frábæru fólki og eins þeim sem sjá um rekstur félagsins frá degi til dags. Þar er fremstur í flokki forstjórinn, Grímur Sæmundsen, stofnandi og frumkvöðull fyrirtækisins allt frá upphafi,“ segir Helgi.

Hann bendir enn fremur á að þegar hann hafi fyrir skömmu staðið frammi fyrir freistandi tilboði, hafi hann gert sér ljóst að allt

”

Ég er orðinn sjötugur og hef notið þess að taka þátt í uppgangi Bláa lónsins, bæði sem hluthafi og stjórnarmaður.

Helgi Magnússon, fráfarandi stjórnarformaður Bláa lónsins.

hefur sinn tíma. „Ég er orðinn sjötugur og hef notið þess að taka þátt í uppgangi Bláa lónsins, bæði sem hluthafi og stjórnarmaður. Á undanfórnum árum hef ég hætt störfum í nokkrum stjórnnum fyrirtækja, félaga og stofnana og orðið vitni að því að þau hafa þrætt fyrir það gengið vel áfram! Enginn er ómissandi, hvorki ég né aðrir,“ segir Helgi.

Bláa lónið er lykilfyrirtæki í íslenski ferðapjónustu sem að sögn Helga á svo sannarlega framtíðina fyrir sér í áframhaldandi vexti. „Ég óska fyrirtækinu, starfsfólki þess og forystunni alls hins besta í framtíðinni um leið og ég þakka frábært og árangursríkt samstarf í sautján ár,“ segir Helgi Magnússon.

Rétt er að geta þess að Helgi er formaður stjórnar Torgs ehf. sem gefur út Fréttablaðið og Markaðinn. Félög í eigu hans eru stærstu hluthafarnir í Torgi. ■

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFEÐAG Torg., Kalkofnsvegur 2, 101 Reykjavík, sími 550 5000Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími **550 5051**Ritstjóri **Hörður Egiðsson** hordur@frettabladid.isNetfang auglýsingadeildar auglysingar@frettabladid.is Veffang frettabladid.is

FJÁRFESTING Í SJÓÐUM ER GÓÐUR VALKOSTUR

TIL AÐ ÁVAXTA PENINGA TIL SKEMMRI OG LENGRI TÍMA

ÍSLENSK VERÐBRÉF

— síðan 1987 —

Kynntu þér árangur og úrval
í sjóða á WWW.IV.IS

Afkomubati geti stuðlað að meira jafnvægi á markaði

Afkomubati ríkissjóðs og sala á eignarhlut í Íslandsbanka gætu haft talsverð áhrif á lánsfjárbörf ríkissjóðs á næstu misserum.

thorsteinn@frettabladid.is

Umtalsverður bati í afkomu ríkissjóðs miðað við áætlanir gæti orðið til þess að meira jafnvægi komist á skuldabréfamarkaðinn eftir því sem lánsfjárbörf ríkissjóðs minnkar og útgáfa ríkisbréfa með.

Fjármálaráðuneytið greindi í síðustu viku frá hálfársuppgjöri Fjársýslunnar en þar kom fram að afkoma ríkissjóðs fyrstu sex mánuði ársins hefði verið 27 milljörðum krónum betri en áætlanir gerðu ráð fyrir. Afkomubati skýrist af sterkari tekjuvexti en búist hafði verið við sem má að miklu leyti rekja til þess efnahagsbata sem hefur verið umfram væntingar við samþykkt fjárlaga í lok síðasta árs og gerð fjármálaáætlunar á vormánuðum.

„Þetta er jákvæð frétt. Við erum að sjá sterkari tekjuvöxt en búist var við sem sést meðal annars á vinnumarkaðnum með minnkandi atvinnuleysi,“ segir Ingólfur Snorri Kristjánsson, forstöðumaður skuldabréfastýringar hjá Íslands-sjóðum. „Við erum auk þess að sjá kannanir meðal fyrirtækja sem benda til þess að fyrirtæki hafa hug á að fjölga störfum sem styður við áframhaldandi bata á vinnumarkaðnum.“

Samkvæmt fjármálaráðuneytinu gæti framvindan á tímabili fjármálaáætlunar orðið nærri þeim bjartsýnu sviðsmyndum sem birtar hafa verið. Því til viðbótar hefur 35 prósentu eignarhlutur ríkissjóðs í Íslandsbanka verið seldur fyrir 55 milljarða króna og verðmæti eigna ríkisins í fjármála-fyrirtækjum hækkað verulega.

„Að öllu öðru óbreyttu verður lánsfjárbörf ríkissjóðs því minni sem þessu nemur og áhrif faraldursins á skuldahlutföll ríkissjóðs verða mun minni en óttast var í fyrstu,“ segir í tilkynningu ráðuneytisins.

Afkomubati upp á 27 milljarða króna bætist því við sölu ríkissjóðs á hlut sínum í Íslandsbanka fyrir 55 milljarða króna.

Til að setja þetta í samhengi fyrir

Frá því að heimsfaraldurinn hófst hefur ríkið þurft að fjármagna hallarekstur sinn með mikilli útgáfu ríkisbréfa. FRÉTTABLAÐIÐ/ERNIR

”

Minni útgáfa nú þýðir að betra jafnvægi kemst á sem er jákvætt fyrir markaðinn.

Ingólfur Snorri Kristjánsson, forstöðumaður skuldabréfastýringar hjá Íslandssjóðum.

skuldabréfamarkaðinn þá minnkðu Lánamál ríkisins áætlun sína um útgáfu ríkisbréfa úr 200 milljörðum niður í 180 milljarða undir lok fyrsta ársfjórðungs.

„Þessi frétt ber með sér að við getum átt von á því að þeir endurtaki leikinn þegar næsta ársfjórðungsáætlun verður birt í lok september,“ segir Ingólfur Snorri. „Ríkið hefur þegar gefið út um 150 milljarða króna á árinu og því gæti verið útlit fyrir litla ríkisbréfaútgáfu á síðasta ársfjórðungi.“

Frá því að heimsfaraldurinn

hófst hefur ríkið þurft að fjármagna hallarekstur sinn með mikilli útgáfu ríkisbréfa sem var í raun meiri en markaðurinn gat tekið við, að sögn Ingólfs Snorra, og olli því lækkun á verði bréfanna. „Minni útgáfa nú þýðir að betra jafnvægi kemst á sem er jákvætt fyrir markaðinn,“ segir Ingólfur Snorri.

Einum viðmælanda á fjármála-markaði virðist afkomubatinna vera mjög jákvæð frétt og að hann muni líklega birtast í minni lánsfjárbörf. Hann bendir hins vegar á að uppgjör Fjársýslunnar sé á greiðslugrunni en fjárlög á rekstrargrunni og því sé erfitt að túlka um hve mikinn bata sé að ræða og áhrif hans á lánsfjárbörf.

Þrátt fyrir afkomubata var halli á rekstri ríkissjóðs engu að síður 119 milljarðar króna á fyrstu sex mánuðum ársins, sem er áþekkur halli og á sama tíma í fyrra.

„Með hliðsjón af afkomuþróuninni sem af er ári og vísbendingum sem felast í endurskoðuðum efnahagsspám eru líkur á að afkoma ríkissjóðs fyrir árið í heild sinni og afkoman á næsta ári verði betri en vænst var í fjármálaáætlun,“ segir í tilkynningu ráðuneytisins.

Útlit er fyrir að skuldastaða ríkissjóðs á mælikvarða laga um opinber fjármál í lok árs 2021 verði um það bil 35 prósent af vergri landsframleiðslu í stað rúmlega 37 prósentu í gildandi fjármálaáætlun. ■

Tækifæri Íslandsbanka liggi í fjárfestingabankarekstri

thorsteinn@frettabladid.is

Íslandsbanki ætti að reyna að sækja fram af fullum þunga í fjárfestingabankarekstri í ljósi þess að umsvif starfsemi af sliðum toga og á verðbréfamarkaði hafa aukist til muna. Þetta kemur fram í nýju verðmati greiningarfyrirtækisins Jakobsson Capital á Íslandsbanka.

„Það ræðst þó að einhverju leyti af stefnu stjórnar en bankinn dró mjög úr verðbréfastöðum í fyrra sem gæti bent til að dregið hafi verið úr áherslu á fjárfestingarbankasvið,“ segir í verðmatinu. Greinandinn bendir á að viðskiptabankar þrífist jafnan betur í umhverfi hárra vaxta fremur en lágra. Lágvaxtaumhverfi hafi hins vegar jákvæð áhrif á fjárfestingabankarekstur og auki virkni markaða. „Flestir búast við mun lægra vaxtastigi á Íslandi en áður.“

Verðmatsgengi Jakobsson Capital á Íslandsbanka er því 114 krónur á hlut, sem samsvarar því að eigin-

Markaðsvirði Íslandsbanka er í dag 240 milljarðar. FRÉTTABLAÐIÐ/ERNIR

fjárgengi bankans, svokallað P/B hlutfall sem sýnir markaðsvirði bankans sem hlutfall af eigin fé, sé 1,2. Til samanburðar er markaðsgengi bankans 120 krónur.

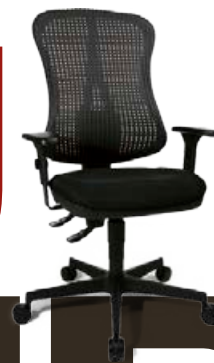
„Ef fjárfestar telja að Íslandsbanki nái svipuðum virkum vaxtamun og Arion banki er með og að munurinn muni hækka um 0,25 prósent, hækkar verðmatsgengi bankans í 129,“ segir í verðmatinu.

Vaxtamunur Íslandsbanka var undir væntingum en útlánaaukning bætti upp samdrátt í vaxtamun að sögn greinandans.

„Ljóst er að vaxtastig þarf ekki mikið að hækka til að vaxtamunur Íslandsbanka aukist að nýju. Á móti kemur að hærri vextir veikja markaðsstöðu viðskiptabankanna.“

Að mati Jakobsson Capital setur það ákveðið þak á vaxtamuninn. „Samkeppni við verðtryggð sjóðsfélagalán, lítil eftirspurn eftir bílálánum, samkeppni við hávaxta netreikninga o.s.frv. kemur á móti þegar að ákveðnum þröskuldi er náð. Mikil vaxtahækkun frá því sem nú er kemur sér ekki vel fyrir bankana, þótt heldur hærri vextir styrki vaxtamun þeirra.“ ■

SITTU BETUR IVETUR

-30% af öllum stólum

30%
AFSLÁTTUR

ERGO MEDIC 100-2
**TILBOÐSVERÐ
159.900 kr.**
LISTAVERÐ 229.900 kr.

30%
AFSLÁTTUR

HEADPOINT
**TILBOÐSVERÐ
64.900 kr.**
LISTAVERÐ 93.900 kr.

35%
AFSLÁTTUR

SUPPORT
**TILBOÐSVERÐ
20.400 kr.**
LISTAVERÐ 31.400 kr.
Hægt að kaupa arma sér

30%
AFSLÁTTUR

BJARG HB+
**TILBOÐSVERÐ
118.900 kr.**
LISTAVERÐ 169.900 kr.

30%
AFSLÁTTUR

BJARG MB
**TILBOÐSVERÐ
64.900 kr.**
LISTAVERÐ 94.900 kr.

RAMMASAMNINGUR VIÐ
RÍKISKAUP

Hirzlan

SKRIFSTOFUHÚSGÖGN

Síðumúla 37. Sími: 564-5040. hirzlan@hirzlan.is.

www.hirzlan.is

Verslun opin mán-fim 09:00-18:00, föstudaga 09:00-17:00, laugardaga 12:00-16:00. Lager opinn mán-fim 13:00-17:00 og föstudaga 13:00-16:00.

Nefndirnar eigi að heyra undir hluthafa

Skiptar skoðanir eru á því hvort tilnefningarnefndir eigi að heyra undir hluthafa eða stjórn en niðurstöður nýrrar rannsóknar sýnir að fleiri vilji að nefndirnar heyri undir hluthafa.

thorsteinn@frettabladid.is

Meirihluti haghafa í skráðum íslenskum fyrirtækjum telur að tilnefningarnefndir eigi að heyra undir hluthafa frekar en stjórn fyrirtækja, og er þetta sjónarmið sérstaklega ríkjandi á meðal þeirra sem sitja í tilnefningarnefndum.

Þetta eru niðurstöður ritgerðarinnar „Á tilnefningarnefnd að vera undirnefnd stjórnar eða hluthafa? Skoðanir ólíkra hagaðila“ sem var birt í Tímariti um viðskipti og efnahagsmál. Höfundar eru þau Hildur Magnúsdóttir, Auður Arna Arnardóttir og Þróstur Olaf Sigurjónsson.

„Niðurstöðurnar varpa ljósi á það að tilnefningarnefndir ættu að heyra undir hluthafa að mati meirihluta viðmælenda og svarenda í viðhorfsskönnun, óháð haghópum,“ segir í ritgerðinni.

Alls hafa sautján af tuttugu félögum sem eru skráð í íslensku kauphöllina stofnað tilnefningarnefnd. Í öllum nefndunum sitja þrír nefndarmenn en mismunandi er hvort stjórnarmenn eigi þar sæti eða ekki.

Tilnefningarnefnd er að fullu skipuð utanaðkomandi einstaklingum í sjö félögum og í öðrum sjö félögum á einn stjórnarmaður sæti í nefndinni á móti tveimur utanaðkomandi. Tvær tilnefningarnefndir eru að fullu skipaðar stjórnarmönnum en það eru nefndir á vegum Eimskipafélags Íslands og Marels.

Þegar kemur að fyrirkomulagi tilnefningarnefnda er talsverður breytileiki milli landa. Í Danmörku er tilnefningarnefnd undirnefnd stjórna en í Noregi og Svíþjóð er um hluthafanefnd að ræða. Á Íslandi tíðkast bæði form en hluthafar eiga ávallt lokaorðið á hluthafafundum.

Til þess að fá betri innsýn í hlutverk, skipulag og starfshætti tilnefningarnefnda á Íslandi var notast við blandaða rannsóknaraðferð. Annars vegar voru tekin viðtöl við þrettán einstaklinga sem voru ýmist hluthafar, stjórnarmenn, tilnefningarnefndarmenn eða ráðgjafar og hins vegar var send spurningakönnun á fleiri haghafa. Alls tóku 138 þátt í spurningakönnuninni.

Þegar þátttakendur í spurningakönnun voru spurðir hvort tilnefningarnefndir ættu að heyra undir hluthafa eða stjórn kom í ljós að 65 prósent þátttakenda töldu að nefndin ætti að heyra undir hluthafa. Aftur á móti töldu 14 prósent þátttakenda að nefndirnar ættu að vera undirnefndir stjórnar og 14 prósent töldu að þær ættu að heyra bæði undir stjórn og hluthafa.

Þegar niðurstöðurnar voru skoðaðar eftir mismunandi hópum haghafa kom í ljós að ekki var mikill munur á milli hópa. Yfir 60 prósent hluthafa, tilnefningarnefndarmanna og stjórnarmanna töldu að nefndin ætti að heyra undir hluthafa. Mikill meiri hluti tilnefningarnefndarmanna telja að nefndin eigi að heyra undir hluthafa, eða 85 prósent.

Þátttakendur í spurningakönnuninni voru einnig spurðir að því hverjir ættu að kjósa tilnefningarnefndina. Töldu 58 prósent þátttakenda að hluthafar ættu að kjósa hana á meðan aðeins 7 prósent sögðu að hún ætti að vera kosin af stjórn. Þá töldu 22 prósent þátttakenda að hluthafar ættu að skipa meirihluta nefndarmanna.

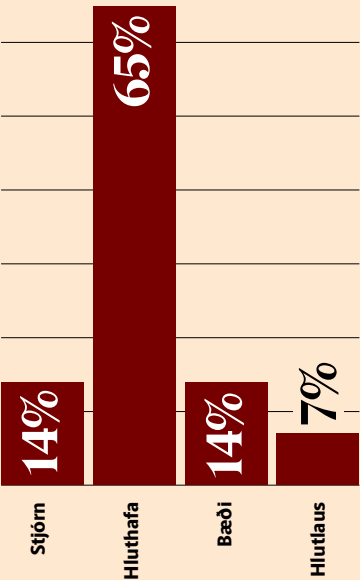
Rannsakendur tóku einnig við-

Tilnefningarnefndir eru tiltölulega nýr þáttur í stjórnarháttum íslenskra fyrirtækja og hafa lítið verið rannsakaðar hérlandis.

FRÉTTABLAÐIÐ/ERNIR

Undir hverja eiga tilnefningarnefndir að heyra?

töl við tilnefningarnefndarmenn, stjórnarmenn, fjárfesta og ráðgjafa en alls voru viðtölin þrettán talsins.

Samkvæmt viðmælendum er ein helsta ástæða þess að tilnefningarnefndir eiga að heyra undir hluthafa sú að tilnefningarnefnd í heild sinni er kosin af hluthöfum í hverju félagi á aðalfundi ár hvert og að hún starfi í þágu hluthafa.

Sex viðmælendur af þrettán töldu að nefndin ætti að vera hluthafanefnd vegna þess að nefndarmenn væru kjörnir af hluthöfum eða hún starfaði fyrir hönd hluthafa. Fimm af þessum sex voru tilnefningarnefndarmenn á meðan sá sjötti var stjórnarmaður.

Þrír aðrir viðmælendur voru sammála um að nefndin ætti að vera kosin af hluthöfum en þeir voru allir á þeirri skoðun að nefndirnar ættu að heyra undir stjórn. Ef lítið er til þeirra viðmælenda sem eiga sæti í tilnefningarnefndum var sam-

”Ef að hún er að fara að starfa í umboði stjórnar [...] að þá erum við komin í eitthvað amerískt kerfi sem er að færa völdin frá hluthöfum og til stjórna.

hljómur á meðal þeirra um að best færi á því að nefndin heyrði beint undir hluthafa.

„Eins og ég horfi á þetta þá ... við erum að vinna fyrir hluthafana, mér finnst það mjög mikilvægt,“ sagði einn tilnefningarnefndarmaður.

Stjórnarmaður var á sama máli og sagði: „Mér finnst þetta eigi að vera undir hluthöfum... þetta er ákvörðun fyrir hluthafa þetta er ekki ákvörðun stjórnar ...“

Viðmælendur voru einnig spurðir um óhæði tilnefningarnefnda. Einn tilnefningarnefndarmaður sagði að óhæði nefndarinnar skipti miklu máli og þá sérstaklega ef að nefndin ætti að starfa sem undirnefnd. Annar nefndarmaður var á sama máli: „Ef þú ert að heyra undir stjórn að þá finnst mér þú vera kannski komin of nálægt ... þú veist það er spurning þá um þetta óhæði.“ Enn annar sagði að nefndin ætti að vera „hlutlaust batteri“.

Samkvæmt viðmælenda sem starfar sem ráðgjafi er hins vegar of mikil áhersla lögð á óhæði tilnefningarnefndarinnar og að stjórnin geti ekki tekið þátt í þessu ferli.

Ef lítið er til viðhorfa stjórnarmanna, hvort sem þeir sitja einnig í tilnefningarnefnd eða ekki, þá var ekki samhljómur meðal þeirra um þessi atriði.

Að lokum voru viðmælendur spurðir hvert væri rökrétt skipulag tilnefningarnefnda á Íslandi.

Ráðgjafi sagði að það passaði betur við íslenskan hlutafélagarétt að nefndirnar væru undirnefndir stjórnar heldur en að þær heyrðu beint undir hluthafa. Hluthafarnir funduðu jafnvel aðeins einu sinni á ári og það væri ekki vettvangur til þess að hafa virkt eftirlit með störfum nefndarinnar. Þetta yrði auðveldara ef nefndin heyrir beint undir stjórn.

Ráðgjafinn sagði jafnframt: „ef að þetta er undirnefnd stjórnarinnar þá er það ábyrgð stjórnarinnar að setja nefndinni starfsreglur ... eða fela nefndinni að setja sér starfsreglur og eftir atvikum fara yfir það.“

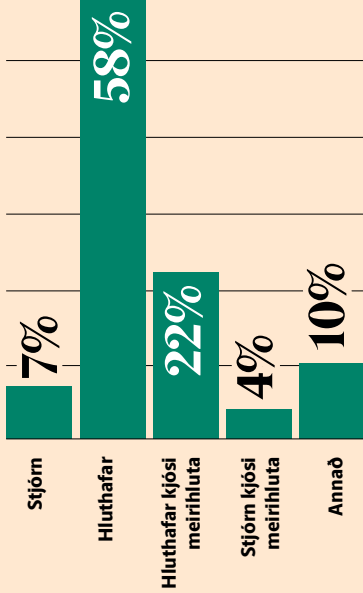
„Að vera með einhverja tilnefningarnefnd,“ bætti hann við, „sem er kosin af einhverjum á aðalfundi og svo ... leikur hún lausum hala og setur sér sínar eigin reglur og ég veit ekki hvað, ég veit ekki hvort það er betra“.

Einn tilnefningarnefndarmaður var ósammála þessu og sagði: „Ef að hún er að fara að starfa í umboði stjórnar að þá er hún sett undir stjórnina að þá erum við komin í eitthvað amerískt kerfi sem er að færa völdin frá hluthöfum og til stjórna...“

Þegar viðtölin voru tekin saman kom í ljós að skiptar skoðanir væru á því hvort tilnefningarnefndir ættu að heyra undir hluthafa eða undirnefnd stjórnar. Þeir tilnefningarnefndarmenn sem rætt var við um þetta efni voru allir sammála um að nefndin ætti að heyra undir hluthafa, fyrir utan þá viðmælendur sem einnig áttu sæti í stjórn.

Annar tilnefningarnefndar- og stjórnarmaðurinn var á því að nefndin ætti að heyra undir stjórn. Sá viðmælendi sem aðeins átti sæti í stjórn var hins vegar sammála tilnefningarnefndarmeðlimum um að nefndin skyldi heyra undir hluthafa. Þeir tveir stofnanafjórðingar

Hverjir eiga að kjósa tilnefningarnefndamenn?

sem rætt var við eru aftur á móti ekki sammála hvað þetta varðar á meðan ráðgjafinn var á því að nefndin ætti frekar að heyra undir stjórn.

Þegar viðmælendur veltu sérstaklega fyrir sér mikilvægi þess að tilnefningarnefnd væri veitt aðhald og eftirlit, og að starfsreglur væru skýrar og þeim framfylgt þá voru fleiri viðmælendur á því að tilnefningarnefndir eigi að vera undirnefnd stjórnar í stað þess að heyra undir hluthafa. Meira eftirlit væri þannig með nefndinni og að stjórnin væri betur til þess fallin en hluthafar að hafa eftirlit með nefndinni.

Hins vegar þegar lítið var til annarra þátta eins og óhæði nefndarmanna frá stjórn og hverjir skipa nefndir þá hölluðust fleiri viðmælendur að því að betur færi á því að tilnefningarnefndir heyrðu beint undir hluthafafund en ekki stjórn. ■

Vilja tvöfalda tekjur Creditinfo á fimm árum

Framtakssjóður á vegum Levine Leichtman keypti meirihluta í Creditinfo í mars. Stefnt er á umtalsverðan vöxt án þess að bæta við mörgum starfsmönnum.

helgivifill@frettabladid.is

Nýr meirihlutaeigandi að Creditinfo Group stefnir á að tvöfalda tekjur fyrirtækisins á fimm árum. Á sama tíma gerir fyrirtækið ráð fyrir að starfsmönnum, sem eru rúmlega 350, fjölgi um 10 til 20 prósent á alþjóðavísu. Á Íslandi verði bætt við fimm til tíu manns á sama tíma. Þetta segir David Cowan, stjórnarformaður Creditinfo Group og framkvæmdastjóri hjá Levine Leichtman Capital Partners.

„Einn afkostum viðskiptamóðelsins er að ekki þarfa að bæta við starfsmönnum eftir því sem tekjurnar aukast,“ segir Cowan.

Creditinfo velti um 38 milljónum evra eða um 5,7 milljörðum króna árið 2020 og því er horft til að tekjurnar verði 11,4 milljarðar króna eftir fimm ár. Fyrirtækið hagnaðist um 5,2 milljónir evra í fyrra, sem nemur 782 milljónum króna. Arðsemi eiginfjár var 19 prósent en eiginfjárhlutfallið var 56 prósent við árslok.

Framtakssjóður á vegum Levine Leichtman keypti meirihluta í Creditinfo í mars af Reyni Grétarsyni sem verður við söluina annar stærsti hluthafi félagsins. Markaðurinn settist niður með Cowan og Paul Randall, forstjóra Creditinfo.

Af hverju vilduð þið kaupa í Creditinfo?

Cowan: „Sjóðir Levine Leichtman fjárfesta í fjölbreyttri flóru fyrirtækja en rauði þráðurinn er að þau hafa komið sér vel fyrir á markaði og hafa burði til að vaxa hratt. Við horfum einnig til þess að fjárfesta í fyrirtækjum sem rekin eru af öflugu stjórnendateymi með skýra sýn á stefnuna. Við viljum styðja þá á sinni vegferð, oft eru fyrirtækin að fara frá því að vera leidd af stofnanda þeirra yfir í stórfyrirtæki þar sem aðrir annast daglegan rekstur, eins og í tilvik í Creditinfo.“

Reynir, stofnandi Creditinfo, vék úr forstjórastöli eftir 17 ár í starfi. Nýverið tók hann við starfi forstjóra SaltPay á Íslandi. Samhliða því að Levine Leichtman fjárfesti í Creditinfo tók Randall, sem hóf störf hjá fjártæknifyrirtækinu árið 2007, við sem forstjóri fyrirtækisins.

Hvað var það við sýn stjórnenda Creditinfo sem þér líkaði, Cowan?

Cowan: „Drifkrafturinn. Starfsemin hófst á Íslandi en teygir nú anga sína víða um heim. Reksturinn á Íslandi er krúnudjásnið. Hér hefur starfsemin sannað sig og sú þekking er nýtt til vaxtar á alþjóðavísu. Að sama skapi er hægt um vik að skala reksturinn alþjóðlega með vöruþróun.“

Creditinfo hefur vaxið hratt í þróunarlöndum á undanförunum árum. Hafið þið fjárfest í slíkum löndum áður?

Cowan: „Við miðum venjulega ekki á þá markaði. Hins vegar er rekstur Creditinfo í þessum löndum oft tengdur alþjóðlegum stofnunum eins og Alþjóðabankanum og undir eftirliti seðlabanka, því eru hinir eiginlegu viðskiptavinir fjármálastofnanir. Þannig lágmarkast áhætta og við náum meiri stöðugleika í fjárfestingunni.“

Hvað horfið þið til að eiga í Creditinfo lengi?

Cowan: „Það er misjafnt hve lengi við eigum í fyrirtækjum. Við rekum framtakssjóði, og þeir hafa vissan líftíma, og þess vegna munum við alltaf selja hlutinn í Creditinfo á einhverjum tímapunkti. En við eigum ekki í fyrirtækjum til skamms tíma heldur að jafnaði í fimm til sex ár.“

Paul Randall, forstjóri Creditinfo, og David Cowan, stjórnarformaður fyrirtækisins.

FRÉTTABLAÐID/HEIDA HELGADÓTTIR

Lánshæfissaga flutt á milli landa

„Þegar fólk flytur á milli landa getur verið erfitt að fá láns-hæfi á erlendri grundu vegna skorts á greiðslusögu,“ segir Randall og nefnir að Creditinfo hafi þróað tækni sem geri bönkum kleift að sækja upplýsingar á milli landa sem nýtist til að búa til lánshæfi fyrir innflytjendur.

Hann segir að þessi lausn sé þegar nýtt á milli banka í Tékklandi og Úkraínu og á milli banka í Úkraínu og Póllandi. Þessi þjónusta ætti að verða í boði á alþjóðavísu eftir um það bil fimm ár.

Randall, hver er þessi sýn ykkar sem Cowan vísar til?

Randall: „Stafræn vegferð fyrirtækja er á flegiferð og gerð er krafa um aukna sjálfvirknivæðingu til að auka hagkvæmni í rekstri. Dæmi um slíkt er lánshæfismat og greining á viðskiptavinum sem kallað er eftir í auknum mæli til að berjast gegn peningaþvætti og lágmarka útlána-áhættu.“

Hvar verður mesti vöxturinn á næstu árum?

Randall: „Hann verður þvert á svið og heimshluta. Það verður góður vöxtur á þróuðum mörkuðum eins og á Íslandi, Lettlandi, Litáen og Eistlandi. Þar eru ýmis tækifæri eins og varðandi opið bankaumhverfi (e. open banking), peningaþvætti og upplýsingagjöf til að fyrirtæki geti þekkt viðskiptavinina sína betur. Jafnframt má búast við miklum vexti í vanþróuðum löndum á borð við Kenía eftir því sem þau taka snjallsímabanka (e. mobile banking) upp á sína arma. Fjöldi einstaklinga með aðgengi að lánsfé þar hefur fimmfaldast á fimm árum en vissulega voru umsvifin lítil til að byrja með.

Cowan: „Vöxturinn á minna þróuðum mörkuðum verður hraðari en ella af því að við getum nýtt vöruframboð af þroskuðum mörkuðum og heimfært það yfir á óþroskaða markaði. Þess vegna njótum við góðs af því að vinna bæði á þroskuðum og óþroskuðum mörkuðum.“

Hvað er Ísland stór hluti af veltunni?

Randall: „Ísland er stærsti markaður Creditinfo og stendur undir um 25-30 prósentum af tekjum félagsins. Næstmest eru umsvifin við Eystrasaltið, en alls er Creditinfo með starfsemi í rúmlega 30 löndum í fjórum heimsálfum. Tækifæri til vaxtar eru mikil.“

Aðspurður segir hann að á Íslandi séu um 40 starfsmenn af 350, eða rúmlega 10 prósent. Hugbúnaðarþróunin fari að mestu fram á Íslandi, í Eystrasaltsríkjunum og Prag í Tékklandi. „Einn af helstu styrkeikum íslenska teymisins er hve vel það þekkir hagi viðskiptavina og hvernig hægt er að nýta tækni og gervigreind til að hjálpa þeim. Það er dýrmætt,“ segir hann.

Cowan, hvernig mátuð þið samkeppnisumhverfið áður en þið fjárfestuð í Creditinfo?

Cowan: „Markaðir eru ólíkir á milli landa og keppinautar eru oft fáir, þó ekki alltaf, eins og í Litáen ríkir mikil samkeppni en við erum leiðandi á þeim markaði. Það eru nokkrir alþjóðlegir keppinautar en þeir hafa almennt ekki komið sér vel fyrir á þeim mörkuðum sem við störfum á. Creditinfo er í góðri stöðu meðal annars vegna samstarfs við Alþjóðabankann.

Það er fjöldinn allur af fyrirtækjum sem eru að safna gögnum og þau verða æ meira eins og hrávara. Styrkleiki Creditinfo felst í því að breyta gögnum í verðmæta þekkingu sem hægt er að nýta til að taka skynsamar ákvarðanir í viðskiptum.“

Hvers vegna drógust tekjur Creditinfo saman um 19 prósent á milli árunna 2019 og 2020?

Randall: „Covid-faraldurinn hafði mikil áhrif á fyrirtækið. Þau voru sem betur fer mismikil eftir mörkuðum. Þróaðir markaðir þar sem stafræna væðingin er meiri og útlán og starfsemi fjármálastofnana fer að miklu leyti fram á netinu skiluðu sterkari niðurstöðu. Á einhverjum þróunarmörkuðum var hins vegar meiri samdráttur í sölu og lánveitingum. Enn fremur var mörgum stórum verkefnum frestað en við vonumst til að þau hefjist aftur á næstu mánuðum.“ ■

Kaup, sala og samruni fyrirtækja.

- Verðmat
- Ráðgjöf og undirbúningur fyrir sölumeðferð
- Milliganga um fjármögnun
- Samningagerð

KONTAKT
FYRIRTÆKJARÁÐGGJÖF

kontakt@kontakt.is | 414 1200 | www.kontakt.is

■ Skotsilfur

Frá Marel til Controlant

Auðbjörg Ólafsdóttir, sem hefur verið yfirmaður samskipta hjá Marel undanfarið ár, hefur verið ráðin til íslenska hátækni-fyrirtækisins Controlant.

Þar mun Auðbjörg fara fyrir innri samskiptum og sjálfbærnimálum félagsins en Controlant, sem hefur verið í lykilhlutverki við dreifingu á bóluefni gegn Covid-19 fyrir lyfjarið Pfizer, hefur vaxið ævintýrlega hratt á undanförunum misserum. Fyrirtækið hefur þurft að fjölga starfsmönnum að jafnaði um níu í hverjum mánuði frá því í ársbyrjun 2020 en í dag starfa yfir 200 manns hjá fyrirtækinu. Áætlað er að þeir verði um 300 talsins í árslok. Auðbjörg, sem hafði verið hjá Marel frá árinu 2013, hefur áður meðal annars starfað í greiningardeild Íslandsbanka og sem fréttastjóri á Viðskiptablaðinu. ■

Vanessa til Arctica

Eignastýring Arctica Finance hefur ráðið til starfa **Vanessa Hoti** en hún hóf störf hjá verðbréfafyrirtækinu fyrir sumari. Vanessa mun sjá um miðvinnslu eignastýringar og vinnur að greiningu fjárfestingarkosta. Einnig mun hún sjá um umgjörð sviðsins um samfélagslega ábyrgar fjárfestingar-ákvæðanir en UFS er orðið hluti af greiningarvinnu og ákvæðanatöku við fjárfestinga- og lánaákvæðanir. Vanessa er með BSc í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands með áherslu á fjármál. Eignastýring Arctica Finance og A/F Rekstraraðili eru með 15 milljarða króna af eignum í stýringu í sérhæfðum sjóðum og eignastýringarsöfnum og vinna að stofnun tveggja nýrra sérhæfðra sjóða. ■

Sverrir til Fossa

Sverrir Bergsteinsson sem hefur undanfarið ár starfað sem sjóðstjóri hjá Kviku eignastýringu, hefur hætt störfum hjá félaginu og ráðið sig yfir til Fossa markaða. Þar mun Sverrir starfa hjá Glymi eignastýringu, félagi sem var stofnað fyrr á árinu af Fossum og Guðmundi Björnssyni, sem er jafnframt framkvæmdastjóri félagsins en það er skráður rekstraraðili sérhæfðra sjóða. Áður hefur Sverrir starfað meðal annars sem sjóðsstjóri lána-sjóða hjá Gamma og hjá slitastjórn Landsbanka Íslands. ■

Leggur nágrönnum Afganistan til fé til að taka á móti flóttamönnum

Hópur fólks stígur úr herflugvél eftir flug frá Afganistan til bandarískrar herstöðvar á Spáni. Eftir að talíbanar náðu völdum í kjölfar þess að Bandaríkjaher og aðrir bandamenn yfirgáfu landið skyndilega er óttast um stjórnarfarir í landinu og að fjöldi muni flýja landið. Evrópusambandið er að leggja drög að 600 milljóna evra stuðningi fyrir nágranna Afganistan til að aðstoða þá við að taka á móti flóttamönnum til að koma í veg fyrir flóttamannakrísu. FRÉTTABLAÐIÐ/EPA

Af álveri og losun

Pétur Blöndal, framkvæmdastjóri Samáls, Samtaka álframleiðenda.

Nokkrar umræður hafa spunnist um álver og losun eftir að fram kom að framlag Íslands til loftslagsmála væri meira með einu álveri en allri loftslagsáætlun ríkisstjórnarinnar. Þessi fullyrðing er þó ekkert ný af nálinni, enda þarf ekki annað en að skoða tölur sem liggja fyrir til að afla rökstuðnings fyrir því. Hér verður byggt á nýlegum fræðigreinum um þetta efni.

Þar með er ekki gert lítið úr mikilvægi þess að draga enn frekar úr losun við framleiðslu áls hér á landi. Ekki verður komist mikið lengra með núverandi tækni, enda er losun álvera hvergi minni í heiminum, en mörg þróunarverkefni eru í gangi til að komast alfarið hjá losun vegna framleiðslunnar. Þannig eru öll íslensku álverin að vinna að þróun kolefnislausra skauta og einnig er til skoðunar föngun og binding kol-díoxíðs eða CO₂.

Í hverju felst losunin?

Ál er framleitt úr súráli með rafgreiningu. Forskautin sem notuð eru við framleiðsluna eru úr kolefni, sem binst súrefni frá framleiðslunni og myndar um 1,5 kg af CO₂ fyrir hvert kg af áli sem framleitt er. Að meðaltali bætast við 0,3 kg vegna PFC losunar, en hún er töluvert minni frá íslenskum álverum. Við súrálframleiðslu frá báxíti losnar að meðaltali 1,5 kg af CO₂. Losun vegna flutnings á hráefnum og afurðum er hins vegar hlutfallslega lítil miðað við aðra losun vegna framleiðslunnar.

Begar fjallað er um losun frá álframleiðslu munar þó langmest um orkuvinnsluna, en að meðaltali

er losunin á heimsvísu um 10,3 kg af CO₂ á hvert kíló af áli. Yfir helmingur álframleiðslunnar er í Kína og ef einungis er horft til orkunnar er losunin þar um 13,4 kg, en um 90% hennar kemur frá kolaorkuverum. Þungamiðja álframleiðslu hefur flust til Asíu síðustu tvo áratugi og við það hefur kolefnisfótsporið vaxið um 3 kg af CO₂ á hvert tonn af áli eða úr 11,4 kg upp í 14,3 kg.

Ef einungis er horft til þessarar aukningar samsvarar hún tvöfaldri losun Íslands á hvert tonn af áli, en losun vegna orkuvinnslu er eðli málsins samkvæmt hverfandi hér á landi.

Þróunarverkefni og endurvinnsla

Álið hefur þann dýrmæta eiginleika að hagkvæmt er og loftslagsvænt að endurvinna það, enda þarf til þess aðeins um 5% af orkunni sem þurfti til að framleiða það upphaflega. Fyrir vikið dregur endurvinnsla úr kolefnisfótspori áls, auk þess sem endurvinnna má álið aftur og aftur án þess það tapi upprunalegum eiginleikum. Notkun áls fellur því vel að hringrásarhagkerfinu.

Í dag skilar um 70-80% af notuðu áli sér til endurvinnslu og nægir það til að uppfylla um 23% af eftir-

spurninni, sem er um 86 milljónir tonna á ári. Hér er horft fram hjá brotamálmi sem fellur til við framleiðsluna og er endurnýttur í ferlinu og fer þannig hring í álverinu sjálft.

Ál er léttur en sterkur málmur og því gjarnan notað í farartæki til að draga úr orkuþörf þeirra og í byggingariðnaði þar sem það einangrar vel og er því oft í notkun í áratugi. Þar sem notkun áls er þannig hluti af lausninni í loftslagsmálum fer eftirspurnin vaxandi og ekki útlit fyrir annað en að svo verði næstu áratugin. Endurunnið ál er stækkaandi markaður, en jafnvel þó að endurvinnsluhlutfallið hækki stöðugt, þá er það langt frá því að anna þörfinni.

Loftslagsáhrif álvers

En hver eru loftslagsáhrif álvers á Íslandi. Tökum sem dæmi álver sem framleiðir 360 þúsund tonn af áli á hvert. Sé það rekið á Íslandi sparar það heiminum 3,7 milljóna tonna losun af CO₂ ár hvert, samanborið við heimsmeðaltalið, en 4,8 milljónir tonna ef við berum það saman við ál sem framleitt er í Kína.

Nú er heildarlosun á ábyrgð íslenskra stjórnvalda um 2,9 milljónir tonna ár hvert, en það er sú losun sem loftslagsáætlunin nær

til. Eitt álver, sem rekið er á Íslandi, sparar því umheiminum meiri losun en öll losun sem telst á ábyrgð íslenska ríkisins. Víst er verkefnið að draga enn frekar úr losun íslenskra álvera, en þetta sýnir vel hversu mikilvæg orkuskipti í orkusæknum iðnaði eru á heimsvísu.

Tæpar tvær milljónir tonna af losun hér á landi, þar með talið frá álverum, falla svo undir evrópska ETS viðskiptakerfið með losunarheimildir og teljast ekki á ábyrgð íslenskra stjórnvalda. Það er samevrópskur pottur með metnaðarfullum markmiðum um að draga úr losun og hefur verð á losunarheimildum tólfaldast frá árinu 2017. Miðað við verðið í júlí greiða álver á Íslandi fyrir sína losun yfir tvo milljarða á ári fyrir losunarheimildir eða vel rúma milljón á ári á hvern starfsmann. Ljóst er því að hvatinn er til staðar innan ETS-kerfisins til að draga úr losun.

Hvað þýðir þetta?

Þetta þýðir að orkusækinn alþjóðlegur iðnaður á borð við ál, kísil, gagnaver og rafeldsneyti með íslenskri endurnýjanlegri orku er áhrifarík aðgerð gegn loftslagsbreytingum, enda er loftslagsvandinn sem við er að glíma hnattrænn en ekki staðbundinn. Ljóst er að jafnvægið er viðkvæmt milli orkunýtingar og náttúruverndar og eitt helsta verkefni stjórnmalanna að leiða fram farsæla niðurstöðu í þeim efnum sem sátt er um. Hvað sem því líður, er mikilvægt að draga fram þá ljósu staðreynd, að það væri mjög vont loftslagsmál að loka álveri á Íslandi.

Heimildir: Aluminum production in the times of climate change: The global challenge to reduce the carbon footprint and prevent carbon leakage, Reducing the Carbon Footprint: Aluminium Smelting with Changing Energy Systems and the Risk of Carbon Leakage og vefsíða World Aluminium. ■

FRÉTTABLAÐIÐ

37% LANDSMANNA^{*}
ERU Í BÍLAHUGLEIÐINGUM

49% LESA^{**}
FRÉTTABLAÐIÐ

ERT ÞÚ AÐ NÁ TIL RÉTTA FÓLKSINS?

Með því að auglýsa í Fréttablaðinu og
á frettabladid.is nærðu til rétta fólksins.

FRÉTTABLAÐIÐ

Skoðun

Helgi Vífill
Júliússon

Kappdrykkja Þórs

Ætla mátti að fjöldi Íslendinga líti á sjávarútveg sömu augum og þrumuguðinn Þór leit furðu-
lostinn á horn sem hann reyndi að tæma í kappdrykkju fyrir allmörgum árum. Jafnvel þótt ásinn hafi drukkið úr því þrisvar sinnum mátti varla sjá á horninu að hann hefði vætt kverkarnar. Það virðist sem fjöldi fólks telji að sjávarútvegur sé djúp gullnáma og þoli því mikla skattheimtu. Hið rétta er að fiskveiðar eru áhættu-
rekstur í alþjóðlegri samkeppni við ríkisstyrkt fyrirtæki.

Ef marka má nýlega skoðana-
könnun sem Fréttablaðið sagði frá á dögum voru um 77 prósent landsmanna hlynnt því að 5-10 prósent af kvóta útgerða yrðu þjóðnýtt árlega og boðin hæst-
bjóðanda. Það er með ólíkindum að stjórnmalaflokkur hafi komist upp með að menga tungutak þjóðarinnar með því að kalla í sífellu slíka eignaupptöku markaðsgjald. Einkum í ljósi þess að útgerðir hafa keypt yfir 90 prósent af aflaheimildum sínum á markaði. Núverandi auðlinda-
gjald á sjávarútveg er markaðs-
gjald því það miðar við afkomu útgerða.

Ríffjum áfram upp norræna goðafræði. Þegar betur var að gáð var hornið sem Þór drakk úr ekki óþrjótandi auðlind heldur var það tengt við hafið með göldrum. Þór teygði hornið af áfergu og óafvitandi skapaði hann þannig fjörur heimsins. Það er hin hliðin á málinu. Jafnvel þótt töfrum hafi verið beitt var hornið ekki óþrjótandi uppspretta drykkjar.

Það liggur í augum uppi að eignaupptaka og að kaupa í sífellu aftur aflaheimildir mun skaða sjávarútveg. Í ljósi þess að um er að ræða burðarás í íslensku efnahagslífi mun það vega að lífs-
gæðum landsmanna. Því miður skortir skilning á heildarmynd-
inni. Tilkoma kvótakerfisins var mikil blessun og undirstaða hag-
vaxtar á Íslandi um langt árabíl. Án þess væru lífsgæði hér mun minni. Það er staðreynd sem of fáir sætta sig við.

Hnignun fyrirtækja og jafnvel atvinnuvega er oft nær en okkur órar fyrir. Það er ekki sjálfsgefið að íslenskur sjávarútvegur verði í fremstu röð þegar fram í sækir. Það er hins vegar afar mikilvægt fyrir þjóðarbúið að hann haldi stöðu sinni. Skoðanakönnunin leiðir í ljós að við verðum að leggja okkur meira fram við að skilja verðmætasköpun. ■

Akta hagnast um 1,3 milljarða á hálfu ári

hordur@frettabladid.is

Akta sjóðir, sem eru að stærstum hluta í eigu sex starfsmanna sjóðastýringarfélagsins, skiluðu um 1.322 milljónum króna í hagnað eftir tekjuskatt á fyrstu sex mánuðum þessa árs borið saman við 71 milljónar hagnað á sama tímabili fyrir ári. Hagnaður Akta nærri nitjánfaldaðist því á milli ára.

Á öllu árinu 2020 nam hagnaður félagsins um 747 milljónum króna.

Umsýslu- og árangurstengdar þóknarir voru sam-
tals 1.815 milljónir og áttfölduðust frá fyrri helmingi

síðasta árs. Þar munar langsamlega mestu um árang-
urstengdar þóknarir sem reiknast sem hlutfall af ávöxtun sjóða í stýringu Akta umfram ákveðin við-
mið.

Um mitt þetta ár var Akta með 11 sjóði í rekstri og nam hrein eign þeirra tæplega 58 milljörðum borið saman við 33 milljarða í árslok 2020.

Stærsti hluthafi Akta, með um 45 prósent hlut, er félag í eigu Arnar Þorsteinssonar, framkvæmda-
stjóra Akta, en þar á eftir er Kvika með 19 prósent. Aðrir starfsmenn Akta, fimm talsins, eiga minna en tíu prósent hlut hver um sig. ■

”

Ef við hefðum ekki verið með krónuna þá hefðum við þurft að beita ríkisfjármálum í talsvert meiri mæli. Það er enginn vafi á því að krónan hafi hjálpað okkur verulega.

Ásgeir Jónsson,
seðlabankastjóri.

Fáðu reikningana þína greidda þegar þér hentar

– Kynntu þér fyrirtækjalán Faktoríu

Hverjir nota þjónustuna?

- Fyrirtæki sem þurfa að brúa bilið
- Auka lausafjárstöðu
- Fyrirtæki í vexti

Um lánin

- Verðin koma á óvart, þóknun okkar er frá aðeins 1,49%
- Fyrirtækjalán í formi kröfufjármögnunar

Um þjónustuna

- 100% rafrænt
- Afgreiðsla að jafnaði innan 24 klst
- Persónuleg þjónusta

Sterkari saman
í sátt við umhverfið

UNIVERFISMEIÐ

LITRÓF

GuðjónÓ

Prenttækni

Vatnagörðum 14 · 104 Reykjavík
litrof@litrof.is · 563 6000

faktoría

Kynntu þér nánar á www.faktoría.is